



## **Zpráva z dotazníkového šetření k polytechnické výchově v ORP Litvínov**

### **1 Úvod a metodika**

- a) Dotazníkové šetření probíhalo v termínu od 14. 09. 2025 do 16. 10. 2025 v gesci pod-skupiny Polytechnika v rámci projektu mezi mateřskými a základními školami na území ORP Litvínov.
- b) Sběr dat probíhal formou online formuláře v Google Forms (využila jej drtivá většina škol) nebo fyzického dotazníku ve Wordu.
- c) Cílem bylo zjistit aktuální stav, potřeby a kapacity v oblasti polytechnického vzdělávání, dílen, pěstitelských a pracovních činností.
- d) Do šetření se zapojilo celkem 23 jednotlivých školských zařízení (oslovených bylo celkem 29), z toho bylo získáno 12 dotazníků od 13 mateřských škol (MŠ) a 10 od základních škol (ZŠ).
- e) Dotazníky byly vyhodnoceny jak kvantitativně (počty odpovědí typu „ano/ne“), tak kvalitativně (otevřené odpovědi, komentáře).
- f) Součástí analýzy je také komparace s komentářem zpracovatele a vizualizovaná zdrojová data.
- g) Data u ZŠ jsou drobně zkreslena jednou základní školou, která vyučuje pouze 1. stupeň.
- h) Výsledky slouží jako podklad pro další plánování podpory polytechnického vzdělávání v rámci aktivit projektu (např. PS Financování), města Litvínov a jiných zřizovatelů, MAS Naděje o.p.s. apod.

### **2 Mateřské školy (MŠ)**

#### **2.1 Souhrn výsledků**

- a) Většina mateřských škol uvedla, že se polytechnické výchově věnuje pravidelně a systematicky (9 ano, 3 spíše ne).
- b) Z dvanácti vyhodnocených odpovědí:
  - 7 škol (cca 58 %) uvedlo, že disponuje dostatečným technickým a materiálním vybavením pro rozvoj dítěte v oblasti polytechniky.
  - 3 školy (25 %) označily vybavení za částečně odpovídající.
  - 2 školy (17 %) označily vybavení jako nedostatečné.
- c) Používané pomůcky zahrnují základní stavebnice, nářadí pro drobné práce, poznávání různých materiálů a práce s nimi, případně keramickou tvorbu (uvedla jen 1 MŠ), dále tablety, jednoduché roboty, interaktivní tužky a knihy. Jedna škola doplnila, že sdílí pomůcky i mezi ZŠ a MŠ.
- d) 7 škol má potřebu získat technické vybavení (hlavně dětské ponky + svěráky, ale objevilo se i nářadí a jedna interaktivní tabule), 3 pak zmiňovaly nedostatek materiálů pro práci (dřevo, rouno apod.). Na přímou otázku ohledně podpory, žádaly školy obecnou finanční podporu



(9 z 12) z toho finanční podporu na vzdělávání pedagogů (5 z 12) a podporu na získání materiálů pro práci (7 z 12).

- e) Sdílení zkušeností mezi pedagogy je zatím omezené. Pouze 3-4 školy potvrdily aktivní sdílení praxe a inspirace napříč školami. 5 škol si sdílí poznatky v polytechnice interně (mezi svými MŠ a ZŠ). 3 školy pak nesdílí praxi vůbec.

## 2.2 Identifikované problémy a potřeby

- Nedostatek spotřebního materiálu – opakovaně zmiňováno (dřevo, rouno, spojovací materiál).
- Vysoká finanční náročnost keramické tvorby.
- Zastaralé nebo chybějící pomůcky – potřeba obměny náradí či pořízení jednoduchých konstrukčních sad.
- Nedostatečné zázemí pro dílenskou činnost – chybějící prostor, pracovní stoly nebo bezpečné uskladnění materiálu.
- Proškolení pedagogických pracovníků v polytechnickém směru.
- Omezená spolupráce mezi školami – potřeba většího síťování a sdílení příkladů dobré praxe.

## 2.3 Návrhy řešení

- Zřídit centrální sklad nebo odběrné místo spotřebního materiálu (např. ve spolupráci se SŠ Hamr – využití odřezků a zbytků dřeva či kovu ale bohužel není možné).
- Zajistit finanční podporu na doplnění pomůcek, drobného náradí či pro keramickou tvorbu.
- Podporovat společná setkání pedagogů MŠ zaměřená na výměnu zkušeností a sdílení výukových námětů a dobré praxe. Podporovat polytechnické vzdělávání pracovníků.
- Rozvíjet environmentální rozměr polytechniky – využití recyklovaných materiálů, propojení s tématy péče o přírodu a hospodaření s vodou (např. ptačí budky, hmyzí domečky či truhlíky z palet apod.), spolupráce s CEV VIANA.

## 3 Základní školy (ZŠ)

### 3.1 Souhrn výsledků

1. ZŠ odpovídaly v širším rozsahu témat zaměřeném na dílny, pěstitelské a pracovní činnosti.
2. Tím, že není dílenská činnost povinná, dávají jí větší prostor pouze 4 školy. Pěstitelství pak řeší v samostatném předmětu 2 školy, 5 jako součást Pracovních činností, ostatní vůbec (3).
3. Z odpovědí u 10 škol vyplynulo:
  - 70 % škol má dílenské prostory (moderní nebo novější 6 škol ze 7).
  - 70 % škol má také školní zahradu nebo vyhrazený prostor pro pěstitelské práce. 2 školy mají dokonce skleník. Jedna škola uvádí nevyhovující současný prostor.



- 30 % škol plánuje modernizaci dílen a 30 % také renovaci školních zahrad (nikoliv ty samé školy).
  - Pouze jedna škola uvedla rozšíření nebo změnu obsahu pracovních činností v posledních letech.
4. ZŠ mají k dispozici kuchyňky pro vaření (8 z 10), keramické pece (7 z 10), zjišťování stavu v učebnách informatiky dotazník přímo neobsahoval.
  5. Využití 3D tisku uvedly 4 školy (bližší informace dotazník nezjišťoval).
  6. Polytechnické a rukodělné kroužky realizuje reálně polovina škol, tedy 5 (práce se dřevem 2 školy, vaření 2 školy, kreativní kroužky 3 školy).
  7. Jako překážky ve výuce rukodělných prací uvádí nedostatek materiálu přímo jen 2 školy, finanční podporu v tomto směru by ale uvítalo 7 škol. Další překážkou je také nešikovnost dětí, která pak souvisí s úrazy – zmiňují 2 školy. Chybějící vzdělání pedagogů přímo zmiňuje jen jedna škola. Obecnou finanční podporu by pak uvítaly 4 školy.

### 3.2 Identifikované problémy a potřeby

- Nepovinná výuka dílen nebo pěstitelských prací.
- Nejednotná úroveň vybavení dílen – některé školy mají novější zařízení, jiné používají nářadí staré i několik desítek let.
- Nejednotné vybavení pro pěstitelství (zahrady, skleníky apod.).
- Chybějící drobný spotřební materiál a náhradní díly.
- Nízká atraktivita pracovních činností pro žáky – školy hledají cesty, jak výuku zatraktivnit (např. výrobky s využitím 3D tisku, ekologická témata, projektové dny).
- Keramická tvorba – finanční náročnost (materiál, barvy, glazury apod.).
- Nedostatečné propojení s praxí – spolupráce se střední školou nebo místním řemeslníkem probíhá jen výjimečně.

### 3.3 Návrhy řešení

- Investice do modernizace dílen – prioritně do základního nářadí, pracovních stolů, odsávání a bezpečnostních prvků.
- Rozšíření výuky o moderní prvky – 3D tisk, laserové řezání, práce s recyklovanými materiály.
- Podpora pěstitelských projektů – školní záhony, skleníky či kompostéry; vhodné propojit s environmentální výchovou.
- Spolupráce se SŠ Hamr a dalšími subjekty (např. CEV VIANA) – know-how, ukázkové hodiny, sdílení materiálu bohužel není možné.



#### 4 Komparace MŠ a ZŠ (společné tendence a rozdíly)

- Vybavenost: MŠ – základní, potřeba rozšíření; ZŠ – nerovnoměrná, rozdíly mezi školami.
- Sdílení praxe: MŠ – spíše výjimečné; ZŠ – dotazník nezjišťoval (mezi MŠ a ZŠ občas probíhá).
- Materiál a pomůcky: MŠ – nedostatek spotřebního materiálu; ZŠ – chybějící materiál a nářadí.
- Zázemí pro činnost: MŠ – chybějící specializované prostory; ZŠ – někde starší nebo žádné dílny.
- Motivace žáků/děti: MŠ – velmi dobrá, spontánní činnost; ZŠ – kolísavá, závislá na učiteli.
- Potřeby podpory: MŠ – sdílení inspirací, doplnění pomůcek a prostorů; ZŠ – modernizace dílen, atraktivita výuky.

#### 5 Doporučení pro praxi

1. Zajistit udržitelný systém doplňování materiálu (např. sdílený sklad, společné nákupy apod.).
2. Rozšířit materiální podporu (např. nákup drobného vybavení dílen a pracovních koutků apod. – malé investice, vysoký dopad).
3. Podpořit modernizaci dílen, školních zahrad a pěstitelských prostor (např. využití modulárních záhonů, nádrží na dešťovou vodu, kompostérů apod.).
4. Rozvíjet spolupráci škol (např. mini konference, sdílené workshopy, výměna zkušeností a výukových sad apod.).
5. Propojovat polytechniku s environmentální a digitální výchovou (např. podpora projektů spojujících tradiční řemesla s digitální výrobou a environmentálním přesahem apod.).

#### 6 Závěr

1. Dotazníkové šetření potvrdilo zájem i potřebu polytechnické výchovy napříč všemi typy škol.
2. Mateřské školy jsou aktivní a pracují s dětmi tvořivě, některé základní školy narážejí na materiální a prostorové limity.
3. Společným jmenovatelem je nedostatek spotřebního materiálu, potřeba modernizace dílen i zahrad a větší spolupráce v regionu.
4. Zpráva poskytuje podklad pro další plánování podpory v rámci aktivit MAS Naděje o.p.s., města Litvínov či navazujících projektů.

V Litvínově dne 12. 11. 2025

.....  
Michal Vostárek

vedoucí pod-skupiny Polytechnika